

## Bocian biały

2016-04-22

Polska to europejska ostoja bociana białego. Szacuje się, że w naszym kraju gniazduje około 50 000 par bocianów, a co czwarty przedstawiciel tego gatunku jest urodzonym „Polakiem”. Bioróżnorodność, klimat i środowisko tworzy idealne miejsce do lęgu i chowu młodych piskląt.

Najwięcej bocianów białych zasiedla Warmię i Mazury. Tutaj, na powierzchni prawie 150 tys. hektarów, rozciąga się obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Warmińska. Powołany został w celu ochrony między innymi bociana białego. Te cenne tereny są położone w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego. Populacja bociana na terenie ostoi osiąga największą w kraju liczebność, około 1 000 par lęgowych oraz największe zagęszczenie – 71 par na 100 km<sup>2</sup>.

Najczęściej bocianie siedliska można spotkać na terenach rolniczych, blisko dolin rzecznych i w pobliżu siedzib ludzkich. Bliskie sąsiedztwo bocianich gniazd, sprzyja wzmóženemu zainteresowaniu okolicznych mieszkańców. Do organów ochrony przyrody wpływają liczne zgłoszenia, o sytuacjach w których lęg lub stan gniazd jest zagrożony. Jednym z działań ochronnych prowadzonych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska jest stawianie platform pod gniazda bocianie na słupach betonowych, mających zastąpić gniazda zlokalizowane w miejscach niebezpiecznych, na przykład na obumierających topolach czy słupach elektroenergetycznych. Prowadzenie takich prac możliwe jest dzięki dofinansowaniu ze środków zewnętrznych.

Bocian biały jest nieodłącznym symbolem polskiej wsi i jednym z najbardziej znanych i lubianych gatunków ptaków w kraju. Polskie bociany podlegają ochronie ścisłej i należą do gatunków wymagających ochrony czynnej. Bocian biały figuruje w załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywy ptasiej, stając się w krajach Unii Europejskiej przedmiotem ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Warto zwrócić uwagę na miejsce jakie ptak ten zajmuje w polskiej kulturze i krajobrazie, a także na jego zagrożenia i potrzebę ochrony gatunku. Dla podtrzymania i zachowania bociana białego niezbędne jest utrzymanie i odtworzenie terenów stanowiących atrakcyjne żerowiska dla tego gatunku, takich jak: żyzne łąki, obrzeża stawów czy tereny zalewowe rzek. Rozwój intensywnego rolnictwa przemysłowego, osuszanie terenów podmokłych czy zarastanie łąk na skutek braku ich użytkowania, powoduje zanikanie bocianich legowisk i żerowisk.

Od 1994 r. istnieje [Ogólnopolska Baza Gniazd Bociana Białego](#), która rejestruje i analizuje rozmieszczenie gniazd. Z obserwacji wynika, iż największe skupiska bocianów w Polsce znajdują się we wsiach: Żywkowo w województwie warmińsko-mazurskim, Mosty w województwie lubelskim, Rentowo w województwie podlaskim i Kłopot w województwie lubuskim.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, ze zm.) oraz § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348), w stosunku do bociana białego obowiązują zakazy tj.: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania, chwytania, przetrzymywania, umyślnego niszczenia jaj i form rozwojowych, niszczenia siedlisk, niszczenia gniazd, umyślnego płoszenia i niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących oraz inne.

Wykonywanie tych czynności możliwe jest dopiero po uzyskaniu stosownego zezwolenia właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

W szczególnych przypadkach, tj. ze względów bezpieczeństwa oraz względów sanitarnych, dopuszcza się usuwanie gniazd bociana białego z obiektów budowlanych w terminie od 16 października do końca lutego, zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody oraz § 9 pkt 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Należy jednak dołożyć wszelkich starań, by po usunięciu gniazda zapewnić ptakom możliwość gniazdowania w następnym sezonie lęgowym np. montując specjalną platformę pod gniazdo lub specjalny maszt z platformą. Platformę należy zamontować w najwyższym miejscu, gdzie możliwy będzie swobodny dołot. Sama konstrukcja platformy jest bardzo prosta w budowie i może zostać samodzielnie wykonana. Poniżej zamieszczony jest link do strony Towarzystwa Przyrodniczego „Bocian”, gdzie znajdują się poradniki dotyczące ochrony bociana białego oraz informacje o tym, jak samodzielnie zbudować i zamontować platformę pod gniazdo.

<http://www.bocian.org.pl/bocian-bialy/jak-pomoc-bocianom>

<http://www.bocian.org.pl/bocian-bialy/o-bocianie>

<http://olsztyn.rdos.gov.pl/ambasada-rzeczypospolitej-polskiej-w-bejrucie-stolicy-libanu-wspolorganizuje-akcje-promujaca-ochrone-bociana-bialego>

<http://olsztyn.rdos.gov.pl/platformy-pod-gniazda-bociana-bialego>